

Határozatok Tára

MACIEJ SZPUNAR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2018. június 20.¹

C-379/17. sz. ügy

Società Immobiliare Al Bosco Srl

(a Bundesgerichtshof [szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – A határozatok elismerése és végrehajtása – A megkeresett tagállam jogában valamely vagyontárgy lefoglalására előírt végrehajtási határidő – E határidő alkalmazhatósága egy másik tagállamban elfogadott, és a megkeresett tagállamban végrehajthatóvá nyilvánított okiratra”

I. Bevezetés

1. A 44/2001/EK rendelet² keretében egy tagállamban hozott zár alá vételt elrendelő határozatot főszabály szerint csak azt követően lehet más tagállamban végrehajtani, hogy ez utóbbiban végrehajthatónak nyilvánították. Azonban a zár alá vételt elrendelő határozatok végrehajtásának részletszabályait alapvető eltérések jellemzik. Ennélfogva nem lehet egyértelműen meghatározni, a végrehajtás iránti kérelem benyújtásának helye szerinti tagállam mely rendelkezéseit kell alkalmazni a külföldi határozatok végrehajtásakor. Ezen összefüggésbe illeszkedik az alapügy.

2. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem lehetővé teszi a Bíróság számára, hogy határozzon abban a kérdésben, hogy a 44/2001 rendelet rendszerében a végrehajtás iránti kérelem benyújtásának helye szerint tagállam nemzeti jogának azon rendelkezését, amely meghatározza a hitelező számára a zár alá vételt elrendelő határozat végrehajtásának kezdeményezésére nyitva álló határidőt, más tagállamokban hozott ilyen határozatokra is alkalmazni kell-e.

3. Pontosabban, a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy alkalmazható-e a német jog egyik rendelkezése, azaz a Zivilprozessordnung (német polgári perrendtartás, a továbbiakban: ZPO) 929. §-a (2) bekezdése az olasz hatóságok által hozott zár alá vételt elrendelő határozat végrehajtásáról szóló alapügy keretében.³

¹ Eredeti nyelv: francia.

² A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o., HL 2011. L 124., 47. o.).

³ Tudomásom szerint a jelen ügy révén a Bíróság második alkalommal értelmezheti a külföldi határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó szabályokat egy olyan ügyben, amelyben a ZPO zár alá vételről szóló rendelkezéseinek alkalmazhatósága merül fel. Lásd: 1994. február 10-i Mund & Fester ítélet (C-398/92, EU:C:1994:52).

4. Azonban a Bíróság által a jelen ügyben meghozandó ítélet nem csak az ezen ügyben részt vevő tagállamok vonatkozásában bír relevanciával. Olyan kérdésről van szó ugyanis, amely minden olyan tagállam számára fontos lehet, amelynek nemzeti joga határidőt szab a zár alá vételt elrendelő határozatok végrehajtása iránti kérelem benyújtására. Ez a kérdés egyébként a 44/2001 rendelet helyébe lépő 1215/2012/EU rendelet⁴ keretében is felmerült.

II. Jogi háttér

A. Az uniós jog

1. A 44/2001 rendelet

5. A 44/2001 rendelet III. fejezete, amely a 32–58. cikket foglalja magában, lényegében a tagállamok bíróságai által hozott határozatok elismerését és végrehajtását – ideértve a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárást is – szabályozza.

6. A 44/2001 rendelet 38. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Valamely tagállamban hozott és ebben az államban végrehajtható határozatot más tagállamban akkor hajtanak végre, ha azt bármely érdekelt fél kérelmére ott végrehajthatónak nyilvánították.”

2. Az 1215/2012 rendelet

7. Az 1215/2012 rendelet III. fejezete, amely a 36–57. cikket foglalja magában, a tagállamok bíróságai által hozott határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozik. Ugyanakkor az 1215/2012 rendelet elfogadásakor az uniós jogalkotó úgy határozott, hogy az automatikus elismerés és végrehajtás rendszerét vezeti be. E célból a 1215/2012 rendelet 39. cikke előírja, hogy más tagállamban hozott határozat a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás alkalmazása nélkül végrehajtható.

8. Másfelől, az 1215/2012 rendelet 41. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„E szakasz rendelkezéseire is figyelemmel, a másik tagállamban hozott határozatok végrehajtására irányuló eljárásra a címzett tagállam joga irányadó. A valamely tagállamban hozott, a címzett tagállamban végrehajtható határozatot a címzett tagállamban hozott határozatokra vonatkozó feltételekkel azonos feltételekkel kell ott végrehajtani.”

B. A német jog

9. A ZPO 929. cikk (2) bekezdése a következőket mondja ki:

„A zár alá vételt elrendelő végzés nem hajtható végre a végzés kihirdetésének vagy a zár alá vételt elrendelését kérő fél részére történő kézbesítésének napjától számított egy hónap elteltével.”

10. Másfelől a ZPO 932. §-ának (1) és (3) bekezdése értelmében:

„(1) A zár alá vételt ingatlanon [...] történő végrehajtására a biztosítási jelzalog követelés tekintetében történő bejegyzése útján kerül sor [...].

⁴ A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.).

[...]

(3) A jelzalog bejegyzése iránti kérelem a 929. § (2) és (3) bekezdésének alkalmazásában a zár alá vételt elrendelő végzés végrehajtásának minősül.”

III. Az alapjogvita tényállása

11. 2013. november 19-én a Tribunale di Gorizia (goriziai bíróság, Olaszország) zár alá vételt („sequestro conservativo”) rendelt el az olasz jog szerinti Società Immobiliare Al Bosco Srl javára egymillió euró erejéig Gunter Hober (a továbbiakban: alperes) ingóságaira és ingatlanjaira.

12. 2014. augusztus 22-i határozatával az illetékes bíróság Németországban végrehajthatónak nyilvánította a határozatot.

13. Több mint nyolc hónappal később, 2015. április 23-án a felperes követelése biztosítékként jelzalog bejegyzését kérte az alperes németországi ingatlanulajdonára.

14. Az elsőfokú bíróság ezt a bejegyzési kérelmet elutasította.

15. Ezt követően a fellebbviteli bíróság elutasította a felperes e határozattal szemben benyújtott fellebbezését. E bíróság szerint a jelzalog nem volt bejegyezhető, mivel a felperes nem tartotta tiszteletben a ZPO 929. §-ának (2) bekezdésében meghatározott egy hónapos határidőt.

16. A fellebbviteli bíróság szerint a más tagállamban hozott határozat tekintetében a 44/2001 rendelet 38. cikke által biztosított végrehajthatóság tartalmi szempontból lényegében megfelel az e határozatnak megfelelő belföldi határozatot jellemző végrehajthatóságnak. Ráadásul a más tagállamban hozott határozatok végrehajtására az eljáró bíróság joga alkalmazandó.

17. Másfelől, a fellebbviteli bíróság szerint az olasz jog szerinti zár alá vétel (sequestro conservativo) és a német zár alá vétel hasonlít egymáshoz. Ennélfogva, e hasonlóság miatt az alapeljárásban az ilyen határozattípusra vonatkozó eljárási szabályokat és ezáltal a német polgári perrendtartás 929. §-ának (2) bekezdését is tiszteletben kell tartani.

18. A fellebbviteli bíróság által engedélyezett, és a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) előtt benyújtott jogorvoslati kérelmével a kérelmező továbbra is a biztosítási jelzalog bejegyzését kéri.

IV. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés és a Bíróság előtti eljárás

19. E körülmények között a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Összeegyeztethető-e a 44/2001 rendelet 38. cikkének (1) bekezdésével a végrehajtó állam jogában előírt olyan határidőnek, amely alapján bizonyos idő eltelte után már nem fogantatosítható végrehajtás valamely okirat alapján, olyan funkcionálisan hasonló okira történő alkalmazása, amelyet másik tagállamban bocsátottak ki és a végrehajtó államban elismertek, valamint végrehajthatónak nyilvánítottak?”

20. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet 2017. június 26-án nyújtották be a Bírósághoz.

21. Kizárólag a Bizottság nyújtott be írásbeli észrevételeket. A német kormány és az Európai Bizottság vett részt a 2018. április 11-i tárgyaláson.

V. Elemzés

22. A kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésével azt kérdezi, hogy összeegyeztethető-e a 44/2001 rendelet 38. cikkének (1) bekezdésével a végrehajtó tagállam jogában előírt olyan határidőnek valamely más tagállamban hozott zár alá vételt elrendelő határozatra való alkalmazása, amely alapján bizonyos idő eltelte után már nem foganatosítható e zár alá vételt elrendelő határozat végrehajtása.

23. Ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által megfogalmazott e kérdést meg lehessen válaszolni, lényegében azt kell meghatározni, hogy a végrehajtó tagállam jogának azon rendelkezése, amelynek értelmében egy zár alá vételt elrendelő határozat végrehajtása bizonyos idő eltelte után már nem foganatosítható, a határozatnak a meghozatala helye szerinti tagállam (származási tagállam) jogán alapuló végrehajthatóságához kapcsolódik-e, vagy ezt a rendelkezést a végrehajtás iránti kérelem helye szerinti tagállam (megkeresett tagállam) jogának körébe tartozó, a végrehajtásra vonatkozó szabálynak kell tekinteni.

24. A kérdést előterjesztő bíróság abból az előfeltevésből indul ki, mely szerint az olasz zár alá vételt funkcionális szempontból a német jog szerinti zár alá vételt elrendelő végzésnek kell tekinteni. Ezzel összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy a jelen ügyben az olasz határozat németországi végrehajtásának feltételei a zár alá vételt elrendelő határozatok végrehajtására vonatkozó német rendelkezések hatálya alá tartoznak-e.

25. A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy egyfelől jogtechnikai szempontból a ZPO 929. §-ának (2) bekezdésében szabályozott határidő – például a határozatok elévülésére vonatkozó rendelkezéstől eltérően – nem az anyagi joghoz kapcsolódik. E vonatkozásban e határidő a végrehajtási jog körébe tartozhat, amelyre a 44/2001 rendelet hatálya nem terjed ki.

26. Másfelől a kérdést előterjesztő bíróság elismeri, hogy a ZPO 929. §-ának (2) bekezdésében szabályozott határidő alkalmazása ahhoz vezet, hogy az okirat végrehajthatósága bizonyos idő elteltével megszűnik. Az végeredményben ugyanolyan hatással bír, mint az okirat jogorvoslati eljárásban történő hatályon kívül helyezése. Ezzel összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság azt vizsgálja, hogy a zár alá vételt elrendelő határozat ilyen időbeli korlátozása nem kérdőjelezheti-e meg a 44/2001 rendelet által felállított elveket.

A. A felek álláspontja

27. A német kormány először rámutat, hogy a 44/2001 rendelet kizárólag a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárásra vonatkozik. Ezzel szemben e rendelet hatálya nem terjed ki a határozatok végrehajtására. Ennélfogva a 44/2001 rendelet hatálya alá tartozó határozatokat a megkeresett tagállam nemzeti jogában szabályozott olyan eljárási szabályoknak megfelelően kell végrehajtani, mint amilyen a ZPO 929. §-ának (2) bekezdése.

28. A német kormány másodszor az Apostolides ítéletre⁵ és a Prism Investments ítéletre⁶ hivatkozik, és emlékeztet arra, hogy a Bíróság már kifejtette, hogy nem indokolt, hogy egy határozatot a végrehajtása során ugyanolyan hatállyal ruházzanak fel, mint amilyennel a megkeresett tagállamban közvetlenül hozott azonos típusú határozat nem rendelkezik. Ez a kormány úgy véli, hogy ezen ítélkezési gyakorlat alapján a ZPO 929. §-ának (2) bekezdésében szabályozott határidőt kell alkalmazni az Olaszországban hozott zár alá vételt elrendelő határozatra, tekintve, hogy egy Németországban hozott hasonló határozat az egy hónapos határidőt követően nem hajtható végre.

5 2009. április 28-i Apostolides ítélet (C-420/07, EU:C:2009:271).

6 2011. október 13-i Prism Investments ítélet (C-139/10, EU:C:2011:653).

29. Végül harmadszor, a német kormány a 1215/2012 rendelet rendelkezéseire hivatkozással úgy véli, hogy e rendelet 41. cikke (1) bekezdése második mondatának szövege a fentiekben ismertetett álláspontot támasztja alá.

30. Ezzel szemben a Bizottság szerint egy, teljes egészében a Prism Investments ítéletre⁷ épülő érvelés nem veszi kellőképpen figyelembe az alapügy nemzetközi jellegét.

31. A Bizottság arra emlékeztet, hogy a Bíróság az ítélezési gyakorlatában kiemelte, hogy a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás és a tényleges végrehajtás közötti megkülönböztetés nem sértheti az 1215/2012 rendelet főbb elveit, többek között az ítéletek szabad mozgásának elvét. Ennélfogva, még ha a 44/2001 rendeletben szabályozott végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás azzal a hatással is jár, hogy egy külföldi határozat a megkeresett tagállam jogrendszerének részévé válik, az e tagállam jogának „vakon” történő alkalmazása esetén figyelmen kívül marad a végrehajtandó okirat eredete. A jelen ügyben a ZPO 929. §-a (2) bekezdésének az olasz jog szerinti zár alá vételt elrendelő határozat végrehajtása során történő alkalmazása következtében bebizonyosodhat, hogy e határozat végrehajtásának foganatosítása a megkeresett tagállamban többé nem lehetséges, jóllehet végrehajtható a származási tagállamban.

32. Figyelembe véve a kérdést előterjesztő bíróság kételyeit és a felek érveit, mindenekelőtt azt a kérdést elemzem, hogy egy olyan szabály, mint amilyen a ZPO 929. §-ának (2) bekezdése, amely egy biztosítási intézkedés végrehajtása iránti kérelem benyújtására határidőt vezet be, minősíthető-e a megkeresett tagállam eljáró bírósága eljárásjogának körébe tartozó rendelkezésként. Ezt követően a Bíróságnak a külföldi határozatok által a 44/2001 rendeletnek a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárásra vonatkozó rendszerében kiváltott joghatásokról szóló ítélezési gyakorlata alapján újra megvizsgálom majd a minősítési gyakorlatból származó adatokat. Végül szembesítem a fenti okfejtéseket az uniós jogalkotó által az 1215/2012 rendeletben alkalmazott megoldásokkal.

B. A minősítési gyakorlatról

1. Előzetes észrevételek

33. Emlékeztetőül, a Bíróság a Brüsszeli Egyezményvel⁸ összefüggésben megállapította, hogy ez az egyezmény csupán arra szorítkozik, hogy szabályozza a végrehajtható külföldi okiratok végrehajthatóvá nyilvánítására irányuló eljárást, és nem érinti magát a végrehajtást, amely továbbra is azon bíróság nemzeti jogának hatálya alá tartozik, amely előtt az eljárás folyik.⁹ Ezt követően a Bíróság megerősítette, hogy ez az ítélezési gyakorlat a 44/2001 rendeletre vonatkozóan is alkalmazható, mivel ez utóbbi is a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárást szabályozza.¹⁰

34. Ezen ítélezési gyakorlattal összefüggésben a német kormány, a kérdést előterjesztő bírósággal egyetértésben rámutat, hogy a ZPO 929. §-ának (2) bekezdése a német jog értelmében eljárásjogi rendelkezésnek minősül. Ennek következtében, legalábbis a kérdést előterjesztő bíróság szerint az e rendelkezésben előírt határidő a végrehajtásra vonatkozó jog körébe tartozhat, amelyre nem terjed ki a 44/2001 rendelet hatálya.

⁷ 2011. október 13-i Prism Investments ítélet (C-139/10, EU:C:2011:653).

⁸ A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezmény (HL 1972. L 299., 32. o.).

⁹ Lásd: 1985. július 2-i Deutsche Genossenschaftsbank ítélet (148/84, EU:C:1985:280, 19. pont); 1985. október 3-i Capelloni és Aquilini ítélet (119/84, EU:C:1985:388, 16. pont); 1988. február 4-i Hoffmann ítélet (145/86, EU:C:1988:61, 27. pont); 1999. április 29-i Coursier ítélet (C-267/97, EU:C:1999:213, 28. pont).

¹⁰ Lásd: 2009. április 28-i Apostolides ítélet (C-420/07, EU:C:2009:271, 69. pont) és 2011. október 13-i Prism Investments ítélet (C-139/10, EU:C:2011:653, 40. pont).

35. E tekintetben megjegyzem, hogy a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel kapcsolatos jogi aktusokban, köztük a 44/2001 rendeletben, az uniós jogalkotó által használt fogalmak többsége önálló jellegű.¹¹ Következésképpen az olyan szabályok minősítése, mint a ZPO 929. §-ának (2) bekezdése, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés keretében felvetett jogi probléma megoldásában nemzeti szinten nem lehet meghatározó.

36. Másfelől, a 44/2001 rendelet alkalmazása céljából a ZPO 929. §-a (2) bekezdésének „eljárásjogi szabályként” történő önálló minősítése sem meghatározó az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolása szempontjából. A jelen ügyben nem vitatott, hogy az olasz jog is határidőt ír elő a zár alá vételt elrendelő határozat végrehajtása iránti kérelem benyújtására. Semmi sem utal arra, hogy egy ilyen határidőt előíró rendelkezés ne minősülhetne a ZPO 929. §-ának (2) bekezdéséhez hasonlóan szintén „eljárásjogi szabálynak”. Az a kérdés a döntő ugyanis, hogy az önálló minősítés szerint a ZPO e rendelkezését kell-e alkalmazni a más tagállamokban hozott zár alá vételt elrendelő határozatok németországi végrehajtása során.¹²

37. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, szükségtelen megvizsgálni azt a kérdést, hogy az olasz jog szintén határidőt ír-e elő a zár alá vételt elrendelő határozat végrehajtása iránti kérelem benyújtására.

38. Közelebbről, ez a bíróság azt állítja, hogy az alapeljárás keretében a német földhivatal nem tudja megállapítani, hogy a származási tagállam joga előír-e végrehajtási határidőt, és hogy annak melyek a részletes szabályai, és alkalmazni sincs lehetősége a külföldi jogi szabályozást. Az e hatóság által alkalmazott eljárás szempontjából csak a bír jelentőséggel, hogy alkalmazni kell-e, vagy sem a ZPO 929. §-ának (2) bekezdését. Végül, ha az okirat az olasz jogban előírt határidő lejárta miatt már az olasz jog alapján sem hajtható végre, az adósnak erre a végrehajthatóság megállapításával szembeni jogorvoslat útján kell hivatkoznia.

39. Így a kérdést előterjesztő bíróság szerint az olasz jogban előírt határidő a végrehajtási eljárásan kívül arra a határozatra is alkalmazható, amelynek végrehajtását az alapeljárásban kérték. Ebből következően a német területen a külföldön hozott zár alá vételt elrendelő határozatokra mindkét, a származási és a megkeresett tagállamban bevezetett rendszer is vonatkozik.

40. Ezzel kapcsolatban felteszem a kérdést, hogy nem éppen e kettős követelménynek a hitelező általi betartása a gyenge pontja azon értelmezésnek, mely szerint a ZPO 929. §-ának (2) bekezdését az eljáró bíróság jogának körébe tartozó, a zár alá vételt elrendelő külföldi határozatok végrehajtására vonatkozó szabályként kell alkalmazni. Ebben az esetben egyfelől a német jognak a végrehajtás iránti kérelem benyújtására meghatározott határidőt előíró rendelkezését kell végrehajtási rendelkezésként alkalmazni. Másfelől a származási tagállam jogának hasonló határidőt bevezető rendelkezését kell a külföldi határozat végrehajthatóságát meghatározó szabályként alkalmazni.¹³

41. E megállapítás fényében kétségeim támadtak elsősorban afelől, hogy összefüggés áll-e fenn egy zár alá vételt elrendelő határozat végrehajthatósága, amelyet a származási tagállam jogának az e határozat végrehajtása iránti kérelem benyújtására határidőt előíró rendelkezése alapján kell értékelni, és a tényleges végrehajtásnak a megkeresett tagállam rendelkezésében előírt hasonló határidő révén történő korlátozása között.

¹¹ Lásd: a Mahnkopf ügyre vonatkozó indítványom (C-558/16, EU:C:2017:965, 32. pont). Lásd még: a Höszig ügyre vonatkozó indítványom (C-222/15, EU:C:2016:224, 31. és 47. pont).

¹² Ezzel kapcsolatban megjegyzem, hogy a jogtudomány nem egységes a biztosítási intézkedés végrehajtása iránti kérelem benyújtására határidőt előíró nemzeti rendelkezéseknek a külföldi határozatok végrehajtása során történő alkalmazását illetően. Egyes szerzők szerint e rendelkezéseknek nem célja, hogy ilyen esetekben alkalmazzák őket. Lásd többek között: Kropholler, J., von Hein, J., *Europäisches Zivilprozessrecht: Kommentar zu EuGVO, Lugano-Übereinkommen*, 9. kiadás, Verlag Recht und Wirtschaft, C.H. Beck, Frankfurt am Main, 2011, 615. és 616. o., 10. pont. Lásd *a contrario*: Schack, H., *Internationales Zivilverfahrensrecht mit internationalem Insolvenz- und Schiedsverfahrensrecht*, C.H. Beck, München, 2014, 1066. pont.

¹³ Ebben az értelemben, egy határozatnak a 44/2001 rendelet rendszerében kérelmezett végrehajtása vonatkozásában lásd: 2011. október 13-i Prism Investments ítélet (C-139/10, EU:C:2011:653, 37. és 39. pont).

42. Másodszor, felmerül bennem a kérdés, hogy rendszerszintű szempontból egy olyan rendelkezést, mint a ZPO 929. §-ának (2) bekezdése, elszigetelten, a Németországban végrehajtani kért határozat nemzetközi összefüggésétől és eredetétől függetlenül kell-e alkalmazni.

43. Végül, harmadszor, felteszem a kérdést, hogy a német jog e rendelkezésének a céljával összeegyeztethető-e az olyan alkalmazása, amelynek során figyelmen kívül marad a zár alá vételt elrendelő határozat nemzetközi összefüggése és eredete.

2. A végrehajthatóság és a tényleges végrehajtás korlátozása közötti összefüggés

44. A Bizottság észrevételei szerint, noha a német jogban egy határidő letelte miatt érvényességét veszti a zár alá vétel, az olasz jogban nem ez a helyzet, mivel ez utóbbi szerint csak e zár alá vétel formális megsemmisítése fosztja meg teljesen az érvényességétől. Másfelől, míg a német jogban e határidő elmulasztását hivatalból kell figyelembe venni, az olasz jog szerint az alperesnek magának kell e határidő elteltére hivatkoznia. Egy olasz jog szerinti zár alá vétel végrehajtása tehát főszabály szerint még e határidő letelte után is lehetséges.

45. Ennélfogva előfordulhat, hogy egy zár alá vételt elrendelő határozat végrehajthatósága, ami a 44/2001 rendelet 38. cikke értelmében az egyik feltétele annak, hogy e határozatot a megkeresett tagállamban végrehajtsák,¹⁴ veszélybe kerül amiatt, hogy egy hitelező, függetlenül attól, hogy a származási tagállam joga szerint e határozat végrehajtható-e, nem tudja Németországban végrehajtatni azt.

46. Ez az észrevétel arra utalhat, hogy a ZPO 929. §-ának (2) bekezdése nem egy biztosítási intézkedés végrehajtására, hanem annak végrehajthatóságára vonatkozik, amelynek legalább olyan mértékűnek kell lennie, mint az olasz jog hasonló rendelkezése esetén.

3. A zár alá vétel engedélyezése és a lefoglalás végrehajtása iránti kérelem benyújtásának határideje közötti kapcsolat

47. A zár alá vétel kivételt képez azon általános szabály alól, mely szerint végrehajtás tárgya kizárólag olyan határozat lehet, amelyet az alapeljárás keretében fogadtak el, és amely jogerőre emelkedett. Ennélfogva, annak ellenére, hogy egy zár alá vétel kivételes jellege miatt nem elégíti ki a hitelező a követelését¹⁵, ez utóbbi csak akkor rendelkezhető el, ha bizonyos feltételek teljesülnek.

14 Egy külföldi határozat végrehajthatósága tekintetében lásd: 1999. április 29-i Coursier ítélet (C-267/97, EU:C:1999:213, 23. pont) és 2009. április 28-i Apostolides ítélet (C-420/07, EU:C:2009:271, 65. és 66. pont). Megemlítem, hogy a jogtudományban még azt is kifejtették, hogy a spanyol jog egyik rendelkezésének alkalmazása, amely a ZPO 929. §-ának (2) bekezdésében szereplőhöz hasonló határidőt ír elő egy külföldi határozat végrehajtására, nem összeegyeztethető a 44/2001 rendelet 38. cikkével, amennyiben egy határozat a megkeresett tagállamban nem hajtható végre, e határozatnak a származási tagállam joga szerinti végrehajthatóságától függetlenül. Lásd: Steinmetz, A., „Anwendbarkeit der Ausschlussfrist in der spanischen ZPO auch auf ausländische Vollstreckungstitel?“, *Recht der internationalen Wirtschaft*, 5. sz., 2009, 304. o.

15 Úgy vélem ugyanis, hogy egy olyan zár alá vételt elrendelő határozat, mint amelynek a végrehajtását az alapügyben kérték, a 44/2001 rendelet 31. cikke értelmében vett „biztosítási intézkedésnek” minősül. Olyan intézkedésről van tehát szó, amelynek egy ténybeli vagy jogi helyzet fenntartását kell szolgálnia azon jogok megvédése érdekében, amelyek elismerését az ügy érdemében eljáró bíróságtól kérték. Lásd: 1992. március 26-i Reichert és Kockler ítélet (C-261/90, EU:C:1992:149, 34. pont).

48. Valóban, a legtöbb jogrendszerben ilyen alapfeltétel az, hogy az érdemi határozat utólagos végrehajtása lehetetlen legyen. Ugyanakkor, az összehasonlító elemzések szerint, míg a zár alá vétel elsődleges célja határozza meg ezt az általános feltételt, a nemzeti szabályozások eltérőek a zár alá vételt elrendelő határozatok elfogadásának részletes feltételeit illetően.¹⁶

49. A zár alá vétel engedélyezésének feltételeit valójában a tagállamoknak a hitelezők és az adósok érdekei közötti egyensúly megteremtésére irányuló törekvés alapján hozott jogalkotási döntései határozzák meg. Egy biztosítási intézkedés végrehajtása iránti kérelemnek a hitelező általi benyújtására meghatározott határidő bevezetése szintén e törekvés eredménye.

50. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kiderül, hogy a ZPO 929. §-a (2) bekezdésének célja az adós védelme. Pontosabban, a kérdést előterjesztő bíróság szerint ez a rendelkezés azt hivatott megakadályozni, hogy az ideiglenes intézkedés iránti sommás eljárásban hozott határozatok hosszabb időn keresztül és az esetlegesen megváltozott körülmények ellenére is végrehajthatók maradjanak. Hasonlóképpen, a német kormány a tárgyaláson rámutatott, hogy a ZPO 929. §-ának (2) bekezdésében szabályozott határidő annak megakadályozására irányul, hogy a zár alá vételt elrendelő határozat egy hónap eltelte után végrehajtható legyen, még akkor is, ha a körülmények jelentősen megváltoztak.

51. Másfelől, még a jogtudomány azon része, mely szerint főleg a biztosítási intézkedések hatálya mutat alapvető eltéréseket, míg az elrendelésük feltételeiben nagyobb hasonlóság van,¹⁷ is elismeri, hogy e feltételek azt jelzik, hogy a biztosítási intézkedések elválaszthatatlanul kapcsolódnak azokhoz az eljárásokhoz, amelyekben meghozatalra kerültek.¹⁸ Ennél fogva kijelenthető, hogy nemzetközi viszonylatban egy zár alá vételt elrendelő határozat és a származási tagállam rendelkezései között ilyen kapcsolat áll fenn.

52. Végezetül, ebből a szempontból a ZPO 929. §-ának (2) bekezdésében előírt határidőhöz hasonló határidőnek a jogalkotó általi bevezetése bizonyos értelemben ahhoz a helyzethez hasonlítható, amikor a bíróság a határozatában pontosítja azt a határidőt, amelyen belül a hitelezőnek különleges eljárási cselekményeket kell megvalósítania. Ha egy határozat ilyen pontosítást tartalmaz, ez a pontosítás kétségtelenül e határozat elválaszthatatlan része lesz.

53. Következésképpen úgy vélem, hogy egy olyan határidő, mint amelyet a ZPO 929. §-ának (2) bekezdése előír, nem választható el a zár alá vétel elrendelésének feltételeitől, és általában a származási tagállam jogától. Ennélfogva egy ilyen határidő a külföldi határozatok Németországi végrehajtása keretében nem alkalmazható az eljáró bíróság jogának körébe tartozó végrehajtási szabályként.¹⁹

16 Lásd ebben az értelemben: Goldstein, S., „Recent developments and Problems in the Granting of Preliminary Relief: a Comparative Analysis”, *Revue hellénique de droit international*, 1987–1988, 40. és 41. évfolyam, 13. o. Úgy tűnik, hogy zár alá vételt elrendelő határozat meghozatalának feltételei eltérőek, többek között a lefoglalás elmaradása esetére kilátásba helyezett fenyegetés jellegét és súlyosságát illetően. Lásd például a német jogban a ZPO 917. §-át, amely úgy rendelkezik, hogy egy zár alá vételt elrendelő határozatot akkor lehet meghozni, ha a végleges határozat végrehajtása lehetetlen vagy lényegesen nehezebb; ez utóbbi feltételt a jogtudomány „sokkal specifikusabb” feltételként írja le. Lásd: Cuniberti, G., *Les mesures conservatoires portant sur des biens situés à l'étranger*, LGDJ, Párizs, 2000, 267. o. Hasonló feltételt ír elő például a lengyel jogban az 1964. november 17-i Kodeks postępowania cywilnego (polgári perrendtartás) (Dz. U. 2014, 101. szám). 730¹. §-ának (2) bekezdése. Az olasz jogban a codice di procedura civile (perrendtartás) 671. §-a úgy rendelkezik, hogy a zár alá vétel abban az esetben elrendelhető, ha kockázatos a követelés behajtása (*periculum in mora*). Így e törvénykönyv 671. §-a nem vonatkozik kifejezetten arra az esetre, amikor a lefoglalás hiánya nehézségeket okozhat a végleges határozat végrehajtásában. Az olasz jog szerinti zár alá vétel kapcsán lásd még: de Cristofaro, M., „National Report – Italy”, in: Harsági, V., Kengyel, M. (szerk.), *Grenzüberschreitende Vollstreckung in der Europäischen Union*, Sellier, München, 2011, 119. o. Ugyanakkor tisztában vagyok azzal, hogy figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a lefoglalás elrendelésének a jogi aktusokban rögzített feltételeit az ítélkezési gyakorlat alakíthatja, amely hozzájárulhat a tagállamok jogrendszerei közötti eltérések növeléséhez vagy csökkentéséhez.

17 Cuniberti, G., *Les mesures conservatoires portant sur des biens situés à l'étranger*, LGDJ, Párizs, 2000, 267. o.

18 Cuniberti, G., i. m., 255. o. A biztosítási intézkedések általános vonatkozásában, az elrendelésük feltételei közötti különbségek említése nélkül, lásd ebben az értelemben: Hess, B., „The Brussels I Regulation: Recent Case Law of the Court of Justice and the Commission's Proposed Recast”, *Common Market Law Review* 2012, 1098. o.

19 Lásd ebben az értelemben: Wittmann, J., „BGH, 11.05.2017 – V ZB 175/15: Anwendbarkeit der Vollziehungsfrist aus § 929 Abs. 2 ZPO bei Vollstreckung ausländischer Titel nach Maßgabe der EuGVVO”, *Zeitschrift für Internationales Wirtschaftsrecht* 2018, 1. sz, 42. o., amely azonban azt a tényt emeli ki, hogy a ZPO 929. §-ának (2) bekezdésében előírt időbeli korlátozás alapja nem maga a végrehajtási eljárás, hanem a végrehajtáshoz vezető sürgősségi eljárás.

4. A lefoglalás végrehajtása iránti kérelem benyújtásának határidejét előíró rendelkezés célja

54. Emlékeztetőül, az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kiderül, hogy a ZPO 929. §-a (2) bekezdésének elsődleges célja annak megakadályozása, hogy egy biztosítási intézkedés viszonylag hosszabb időn túl és az esetlegesen megváltozott körülmények ellenére is végrehajtásra kerüljön. Másfelől a külföldi határozatokat illetően az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből és a német kormány magyarázataiból kiderül, hogy e határidő számításának kiindulópontja a végrehajthatóságot megállapító németországi határozat hitelező részére történt kézbesítésének időpontja.

55. Azonban egy hitelező a zár alá vételt elrendelő határozat végrehajthatóságának megállapítása iránti kérelmet nem köteles rögtön az e határozatnak a származási tagállamban történő kézhezvételét követően benyújtani. E kérelem benyújtását tehát elhalaszthatja, akár a körülményeknek a zár alá vételt elrendelő határozat kézhezvételét követően bekövetkező megváltozásának lehetősége ellenére is.

56. Így az a megoldás, mely szerint a ZPO 929. §-ának (2) bekezdését a megkeresett tagállam eljáró bíróságának jogaként kell alkalmazni, és az e rendelkezésben előírt határidő számításának kiindulópontja a végrehajthatóságot megállapító határozat kézbesítésének időpontja, lehetővé teheti a hitelezők számára, hogy rendszeresen figyelmen kívül hagyják a körülmények ilyen esetleges megváltozását, és kezdeményezzék a biztosítási intézkedések végrehajtását.

57. Ennélfogva úgy vélem, hogy a ZPO 929. §-a (2) bekezdésének a külföldi határozatok végrehajtásának keretében történő alkalmazása nem egyeztethető össze e rendelkezésnek a kérdést előterjesztő bíróság és a német kormány által ismertett céljával.

58. Ezen elemzésből elsősorban az következik, hogy egy olyan nemzeti rendelkezés, mint a ZPO 929. §-ának (2) bekezdése, nem annyira a zár alá vételt elrendelő határozat végrehajtására, mint inkább a végrehajthatóságára vonatkozik. Másodsorban, egy ilyen határidő nem alkalmazható elszigetelten, a végrehajtani kért határozat nemzetközi eredetétől függetlenül. Harmadsorban, ha elfogadjuk a kérdést előterjesztő bíróságnak és a német kormánynak a ZPO 929. §-a (2) bekezdése céljára vonatkozó álláspontját, ez a rendelkezés nem töltheti be a szerepét, amennyiben a Németországban végrehajtani kért külföldi határozatokra alkalmazzák.

59. A fentiek alapján úgy vélem, hogy egy olyan nemzeti rendelkezés, mint a ZPO 929. §-ának (2) bekezdése, amely a végrehajtás iránti kérelem hitelező általi benyújtására határidőt ír elő, nem minősíthető a más tagállamban hozott zár alá vételt elrendelő határozatok németországi végrehajtásának keretében alkalmazandó eljárási szabálynak.

C. A nemzeti és a külföldi határozatok joghatásainak egyenértékűségéről

60. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egyfelől nem indokolt valamely tagállam által hozott határozatnak – annak végrehajtása során – olyan jogkövetkezményeket tulajdonítani, amelyek a származási tagállamban sem fűződnek hozzá.²⁰ A jogtudomány általában ezt nevezi „a joghatások kiterjesztésének”²¹. A Health Service Executive ítéletből²² – amelyet a 2201/2003/EK rendelet²³ keretében hoztak, azonban véleményem szerint a 44/2001 rendeletre is átültethető – következően ezt a korlátozást többek között úgy kell tekinteni, hogy egy külföldi határozatra kizárólag magából a határozatból kitűnő keretek között alapítható a megkeresett tagállamban végrehajtás.

61. Másfelől nem indokolt egy ilyen határozatot olyan joghatásokkal felruházni, amelyeket még közvetlenül a megkeresett tagállamban hozott azonos típusú határozatok sem keletkeztetnének.²⁴ Ezt, a megkeresett tagállamban végrehajtott határozatok joghatásaira vonatkozó korlátozást „a joghatások egyenértékűsége elvének” nevezik.²⁵

62. Ezen ítélkezési gyakorlatból kiindulva a német kormány úgy véli, hogy a külföldi és a nemzeti határozatokkal kapcsolatos egyforma bánásmód biztosítása érdekében a ZPO 929. §-ának (2) bekezdését az olasz jog szerinti zár alá vételt elrendelő határozatok németországi végrehajtása esetén is alkalmazni kell.

63. Nem osztom ezt az álláspontot. A Bizottsággal egyetértésben úgy vélem, hogy a német kormány álláspontja figyelmen kívül hagyja az alapügy nemzetközi jellegének egyes tényezőit, és a ZPO 929. §-a (2) bekezdése alkalmazásának az ilyen ügy keretében bekövetkező következményeit. Emellett úgy látom, hogy ez az álláspont a Bíróság ítélkezési gyakorlatának hiányos olvasatán alapul.

1. A származási és a megkeresett tagállam eljárásjogi szabályai közötti összhang esetleges hiányáról

a) A problémakör meghatározása

64. Az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből és a német kormánynak a tárgyaláson bemutatott álláspontjából kiderül, hogy belföldi helyzetekben, ha a német hatóságok bocsátanak ki egy zár alá vételt elrendelő határozatot, amelyet ezt követően végrehajtanak, azon hitelező javára, aki nem tartotta tiszteletben a ZPO 929. §-ának (2) bekezdésében szabályozott határidőt, időbeli korlátozás nélkül új zár alá vétel rendelhető el.

20 Lásd ebben az értelemben, a Brüsszeli Egyezmény rendszerével kapcsolatban: 1988. február 4-i Hoffmann ítélet (145/86, EU:C:1988:61, 11. pont). A 44/2001 rendelet vonatkozásában lásd: 2009. április 28-i Apostolides ítélet (C-420/07, EU:C:2009:271, 66. pont); 2011. október 13-i Prism Investments ítélet (C-139/10, EU:C:2011:653, 40. pont) és 2012. november 15-i Gothaer Allgemeine Versicherung és társai ítélet (C-456/11, EU:C:2012:719, 34. pont).

21 Lásd ebben az értelemben: De Miguel Asensio, P. A., „Recognition and Enforcement of Judgments in Intellectual Property Litigation: the Clip Principles” in: Basedow, J., Kono, T. és Metzger, A. (szerk.), *Intellectual Property in the Global Arena – Jurisdiction, Applicable Law, and the Recognition of Judgments in Europe, Japan and the US*, Mohr Siebeck, Tübingen, 2010, 251. o.; Requejo Isidro, M., „The Enforcement of Monetary Final Judgments Under the Brussels Ibis Regulation (A Critical Assessment)”, in: Lazić, V., Stuij, S. (szerk.), *Brussels Ibis Regulation: Changes and Challenges of the Renewed Procedural Scheme*, Springer, Hága, 2017, 88. o.

22 2012. április 26-i Health Service Executive ítélet (C-92/12 PPU, EU:C:2012:255, 141. és 143. pont).

23 A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i tanácsi rendelet (HL 2003. L 338., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 243. o.).

24 Lásd: 2009. április 28-i Apostolides ítélet (C-420/07, EU:C:2009:271, 66. pont) és 2011. október 13-i Prism Investments ítélet (C-139/10, EU:C:2011:653, 40. pont). Meg kell említeni, hogy ezt a korlátozást a Bíróság vezette be az ítélkezési gyakorlatába egy külföldi határozathoz fűződő joghatások tekintetében, jóval a joghatások kiterjesztéséről szóló jogtudományra vonatkozó első korlátozás után, amellyel az 1988. február 4-i Hoffmann ítélet (145/86, EU:C:1988:61, 11. pont) foglalkozott. Megjegyzem, hogy az ezen ítélet alapiál szolgáló ügyre vonatkozó indítványában Darmon főtanácsnok szintén számolt ezzel a második megoldással. Úgy vélte, hogy ezt a korlátozást az indokolja, hogy szükség van az értelmezések egységesítésére és a közrendi záradék túlzott mértékű alkalmazásának megelőzésére. Lásd: Darmon főtanácsnok Hoffmann ügyre vonatkozó indítványa (145/86, nem tették közzé, EU:C:1987:358, 20. pont). Azonban ezeket a megfontolásokat a Bíróság ítélete nem tükrözi.

25 Lásd a 21. lányszövegben hivatkozott irodalmat.

65. Ugyanakkor, feltételezve, hogy nemzetközi összefüggésben a ZPO 929. §-ának (2) bekezdését a megkeresett tagállam eljáró bíróságának jogaként kell alkalmazni, nincs egyértelmű válasz arra a kérdésre, hogy hogyan kell egy hitelezőnek eljárnia, ha nem tartotta tiszteletben az e rendelkezésben előírt határidőt.

66. Jellemzőnek látom, hogy sem a kérdést előterjesztő bíróság, sem a német kormány nem adta elő azt az elméletet, mely szerint a hitelező újra benyújthat egy végrehajthatóság megállapítása iránti kérelmet Németországban, annak érdekében, hogy újraindítsa a ZPO 929. §-ának (2) bekezdésében szabályozott határidőt. Felmerül bennem a kérdés, hogy egy ilyen megoldás összeegyeztethető-e a ZPO 929. §-a (2) bekezdésének a szellemével. Mindenesetre a kérelem megújítása lehetővé teszi a biztosítási jelzalog követelés tekintetében, egyazon határozat alapján történő bejegyzése időpontjának vég nélküli elhalasztását. Úgy vélem, hogy ez a lehetőség ellentétes e rendelkezés logikájával.

67. Megjegyzem, hogy a német kormány a tárgyaláson feltett kérdésre válaszul azt állította, hogy egy hitelező újra kérheti a zár alá vételt a származási tagállamban, amikor az e tagállamban meghatározott határidők is leteltek. Ezzel szemben a Bizottság rámutatott, hogy a jelen ügyben a hitelező nem kérelmezhet második határozatot Olaszországban, mivel az e tagállam hatóságai által hozott eredeti zár alá vételt elrendelő határozat a jelen indítvány 44. pontjában kifejtett okokból még mindig végrehajtható.

68. Ezen észrevételekből következik, hogy annak a hitelezőnek, aki nem tartotta tiszteletben a ZPO 929. §-ának (2) bekezdésében szabályozott határidőt, valószínűleg a származási tagállam, a jelen esetben az olasz bíróságokhoz kell fordulnia egy második zár alá vételt elrendelő határozat kibocsátása céljából.

b) A származási és a megkeresett tagállam eljárási szabályai közötti kapcsolat

69. Mindezen megfontolások ellenére úgy vélem, hogy a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra terjesztett kérdésre vonatkozó elemzés nem korlátozódhat a jelen ügy összefüggéseire. A jelen ügyben a ZPO 929. §-ának (2) bekezdéséhez hasonló határidőt előíró olasz jog szerint hozták meg azt a határozatot, amelynek németországi végrehajtását kérte a felperes. Ugyanakkor, feltételezem, hogy ugyanazok a kétségek, amelyek ez utóbbi rendelkezésnek egy Németországban végrehajthatónak nyilvánított biztosítási intézkedés végrehajtásának keretében történő alkalmazásával kapcsolatosak, a más tagállamokban hozott zár alá vételt elrendelő határozatot illetően is felmerülnek.

70. Így, anélkül, hogy szándékomban állna az olasz jog szempontjából megítélni a felperes jelenlegi helyzetét, úgy vélem, hogy az alapügyhöz hasonló helyzetben a hitelezőnek főszabály szerint a származási tagállam hatóságaihoz benyújtott második kérelmének alátámasztása érdekében legalább azon körülmények valószínűségét kell újra bizonyítani, amelyek közt a zár alá vételt elrendelő határozat meghozatalra került. Ennélfogva nem ugyanazon határozat második kihirdetéséről van szó, hanem egy új határozat elfogadásáról, amelyet a zár alá vétel elrendeléséhez szükséges feltételeik megvalósulására vonatkozó vizsgálat előz meg.

71. Másfelől eleve nem zárható ki az a lehetőség, hogy a származási tagállam joga különböző okokból nem szabályozza egy új határozat iránti kérelem tényleges benyújtásának lehetőségét. Például a származási tagállam hatóságai szempontjából egy új kérelem mindaddig elfogadhatatlan lehet, amíg a határozat megsemmisítése meg nem történik, vagy e határozat egyéb okokból érvényességét nem veszti.²⁶

²⁶ Végül, előfordulhat, hogy egy második zár alá vételt elrendelő határozat elfogadása a származási tagállamban a korábbi határozat megsemmisítéséhez vezet. Így, abban a helyzetben, amelyben egy hitelező e határozat alapján korábban a származási tagállamban lefoglalta az adós vagyónát, egy második határozat elfogadása e foglalás joghatásainak megszűnésével járhat.

72. Bizonyos esetekben így előfordulhat, hogy a megkeresett tagállamban meghatározott részletszabályok, így a jelen ügyben a más tagállamban hozott határozatok végrehajtása esetére a ZPO 929. §-ának (2) bekezdésében szabályozott határidő alkalmazása zsákutcába vezethet. Különösen akkor, ha az a hitelező, aki nem tartotta tiszteletben az e rendelkezésben előírt határidőt, többé nem kezdeményezheti e határozat németországi végrehajtását, és ezzel egyidejűleg nem kérheti a származási tagállam hatóságai előtt új határozat meghozatalát.

2. A 44/2001 rendelet hatékony érvényesülésének megőrzéséről

a) Emlékeztető a 44/2001 rendelet hatékony érvényesülésének megőrzésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatra

73. Emlékeztetek arra, hogy a Brüsszeli Egyezmény rendelkezéseire vonatkozóan a Bíróság megjegyezte, hogy a megkeresett tagállam eljárásjogi szabályainak alkalmazása nem járhat az ezen egyezményben szabályozott rendszer hatékony érvényesülésének sérelmével.²⁷ Az ezen ítélkezési gyakorlatba illeszkedő ítéletekben a Bíróság, a végrehajtásra vonatkozó nemzeti szabályokkal kapcsolatban arra is rámutatott, hogy a megkeresett tagállam eljárásjogi szabályainak alkalmazása a végrehajtás során nem veszélyeztetheti a Brüsszeli Egyezményben a végrehajthatóvá nyilvánítás terén meghatározott rendszer hatékony érvényesülését, azáltal, hogy megghiúsítja az e jogterületen felállított elveket, akár kifejezett, akár implicit módon, maga a 44/2001 rendelet által.²⁸ Ezt követően a Bíróság megerősítette, hogy ez az ítélkezési gyakorlat átültethető a 44/2001 rendeletre.²⁹

74. Másfelől megállapítom, hogy ezt a logikát követte az olyan intézkedésekre vonatkozó ítélkezési gyakorlat is, amelyek megtiltották az egyik félnek az eljárás megindítását vagy folytatását valamely állami bíróság előtt. A Bíróság ugyanis megállapította, hogy az ilyen intézkedések korlátozhatják a joghatósági szabályok alkalmazását és megfoszthatják hatékony érvényesülésüktől a perfüggőség vagy az összefüggő eljárások esetére előírt különleges mechanizmusokat.³⁰ Ezt követően a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az ilyen, választottbíráskodás keretében elfogadott intézkedések azáltal, hogy akadályozzák más tagállamok bíróságait a 44/2001 rendelet által rájuk ruházott jogkör gyakorlásában, meggátolják a felperest abban, hogy igénybe vegye azt az állami bíróságot, amelyhez az e rendeletben nem szabályozott joghatósági szabályok alapján fordult, és ez megfosztja az őt megillető bírói jogvédelem egyik formájától.³¹

b) A 44/2001 rendelet hatékony érvényesülésének megőrzésére vonatkozó ítélkezési gyakorlat konkrét alkalmazása

75. A biztosítási intézkedésekkel kapcsolatban úgy látom, az a körülmény, hogy egy olyan szabálynak, mint a ZPO 929. §-a (2) bekezdése, egy külföldi zár alá vételt elrendelő határozatra történő alkalmazása, amint az a jelen indítvány 71. és 72. pontjából kiderül, zsákutcába vezethet, a 44/2001 rendelet rendszerének hatékony érvényesülését veszélyeztetheti.

27 A felülvizsgálati bíróság felülvizsgálati jogának terjedelmére vonatkozó eljárásjogi rendelkezések vonatkozásában lásd: 1983. november 15-i Duijnsteer ítélet (288/82, EU:C:1983:326, 13. és 14. pont). A kérelmek elfogadhatóságára vonatkozó eljárásjogi rendelkezések vonatkozásában lásd: 1990. május 15-i Hagen ítélet (C-365/88, EU:C:1990:203, 21. és 22. pont).

28 Lásd: 1985. október 3-i Capelloni és Aquilini ítélet (119/84, EU:C:1985:388, 21. pont); 1988. február 4-i Hoffmann ítélet (145/86, EU:C:1988:61, 29. pont).

29 Lásd: 2009. április 28-i Apostolides ítélet (C-420/07, EU:C:2009:271, 69. pont).

30 Lásd: 2004. április 27-i Turner ítélet (C-159/02, EU:C:2004:228, 29. és 30. pont).

31 Lásd: 2009. február 10-i Allianz és Generali Assicurazioni Generali ítélet (C-185/07, EU:C:2009:69, 31. pont).

76. Valóban, a Bizottsággal egyetértésben megállapítom, nem kizárt, hogy egy, az alapügyhöz hasonló helyzetben a hitelező a 44/2001 rendelet 31. cikke³² alapján biztosítási intézkedés iránti kérelmet nyújtson be a megkeresett tagállam hatóságaihoz. Ugyanakkor ez a hitelező hátrányosabb helyzetbe kerül, mivel egy másik tagállam bíróságaihoz kell fordulnia, ennek valamennyi következményével.³³ Ez megerősíti véleményem szerint azt, hogy a ZPO 929. §-a (2) bekezdésének a külföldi határozatok végrehajtására történő alkalmazása zsákutcába vezethet.

77. Ebben az esetben egyrészt előfordulhat, hogy egy tagállamnak az érdemi döntés meghozatalára hatáskörrel rendelkező bíróságai nem tudják biztosítani egy hitelező számára az őt a végső határozat elfogadásához vezető eljárásban megillető jogvédelmet. Másrészt e bíróságokat a 44/2001 rendelet rendelkezései alapján megillető joghatóság kerülne veszélybe akkor, ha egy hitelező egy zár alá vételt elrendelő határozat iránti kérelem benyújtása érdekében egy másik tagállam bíróságaihoz lenne köteles fordulni annak ellenére, hogy jogosan ezt a kérelmet az érdemi döntés meghozatalára hatáskörrel rendelkező bírósághoz kívánna benyújtani.

78. Következésképpen, a 44/2001 rendelet hatékony érvényesülésének megőrzésére vonatkozó ítélkezési gyakorlat alapján úgy vélem, hogy a megkeresett tagállam olyan szabálya, mint a ZPO 929. §-ának (2) bekezdése, nem hivatott arra, hogy más tagállamokból származó zár alá vételt elrendelő határozatok végrehajtására alkalmazzák.

c) Közbenső következtetés

79. Emlékeztetek arra, hogy a fentiekből következően egy olyan rendelkezés, mint a ZPO 929. §-ának (2) bekezdése, nem minősíthető a külföldi határozatoknak a 44/2001 rendelet rendszerében történő végrehajtására vonatkozó szabálynak.³⁴

80. Még ha elfogadjuk is, hogy ezt a rendelkezést a megkeresett tagállam eljáró bírósága jogának körébe tartozó végrehajtási szabályként kellene minősíteni, akkor sem alkalmazható a külföldi határozatok németországi végrehajtásának keretében, mivel veszélyezteti e rendelet hatékony érvényesülését.

81. Végül, véleményem szerint a 44/2001 rendelet hatékony érvényesülésének megőrzésére vonatkozó ítélkezési gyakorlat alkalmazásának logikája és joghatásai a Bíróság által nemrég, a 650/2012/EU rendeletre vonatkozóan elfogadott megoldásra emlékeztetnek.³⁵ Ezen ítélkezési gyakorlatból kiderül, hogy a nemzeti rendelkezéseknek a 650/2012 rendelet hatálya alá tartozó helyzetekben való alkalmazásuk céljából történő minősítése nem gátolhatja az e rendeletben kitűzött célok megvalósítását és e rendelkezések hatékony érvényesülését.³⁶ Ennek következtében az uniós jogba tartozó, a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködésre vonatkozó valamely jogi aktus

32 A 44/2001 rendelet 31. cikke értelmében valamely tagállam bíróságainál a tagállam joga alapján rendelkezésre álló ideiglenes intézkedések, beleértve a biztosítási intézkedéseket is, még akkor is kérelmezhetőek, ha e rendelet alapján az ügy érdemére más tagállam bírósága rendelkezik joghatósággal.

33 Mindenképpen új kérelemről lenne szó, amely az aktuális körülményeken alapul, és amelyet egy másik tagállam bírói szervei újra megvizsgálhatnak. Másfelől kizárólag e tagállam törvénye által előírt intézkedéseket lehetne kérelmezni. Ráadásul a hitelező köteles lenne az e tagállam jogában előírt eljárást követni. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a Brüsszeli Egyezményben szerződő tagállamok szerint az ideiglenes intézkedés iránti nemzeti eljárásokra vonatkozó szabályok valószínűleg jobban különböznek egymástól, mint az alapeljárásokra vonatkozók. Lásd ebben az értelemben: 2002. június 6-i Italian Leather ítélet (C-80/00, EU:C:2002:342, 42. pont).

34 Lásd: a jelen indítvány 33–59. pontja.

35 Az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló, 2012. július 4-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 201., 107. o.).

36 Lásd: 2018. március 1-jei Mahnkopf ítélet (C-558/16, EU:C:2018:138). Lásd még: a Mahnkopf ügyre vonatkozó indítványom (C-558/16, EU:C:2017:965, 101. és 102. pont). Ebben az értelemben lásd még: 2017. október 12-i Kubicka ítélet (C-218/16, EU:C:2017:755, 56. pont).

hatékony érvényesülése befolyásolhatja az e jogi aktus hatálya alá kerülő nemzeti rendelkezéseknek az e jogi aktus alkalmazása céljából megvalósított önálló minősítését. Hasonlóképpen, a ZPO 929. §-ának (2) bekezdése sem minősíthető a végrehajtásra vonatkozó szabálynak, mivel veszélyeztetheti a 44/2001 rendelet hatékony érvényesülését.

D. A végrehajthatóvá nyilvánítási eljárásnak az 1215/2012 rendelet rendszerében történt megszüntetése által a fenti észrevételekre kifejtett hatásról

82. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem kizárólag a 44/2001 rendeletre vonatkozik. Ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy ez az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés ugyanígy az 1215/2012 rendelet keretében is felmerülhet. Másfelől a felek is hivatkoztak erre a rendeletre a tárgyaláson ismertetett beadványaikban.

83. E tekintetben úgy vélem, hogy a fentiekben kifejtett megfontolásokat nem vonják kétségbe az 1215/2012 rendeletből levont következtetések.

84. Először, mivel a 44/2001 rendelet nem szabályozza kifejezetten a megkeresett tagállam eljáró bíróságának joga által a külföldi határozatok végrehajtásában betöltött szerepet, az 1215/2012 rendelet a 41. cikkének (1) bekezdésében többek között úgy rendelkezik, hogy a külföldi határozatot a megkeresett tagállamban hozott határozatokra vonatkozó feltételekkel *azonos feltételekkel* kell ott végrehajtani.³⁷

85. Azonban a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárásnak a 1215/2012 rendelet rendszerében történő megszüntetése ellenére a végrehajthatóság és a megkeresett tagállam eljáró bíróságának jogában szabályozott végrehajtás közötti megkülönböztetést a jogalkotó e rendelet keretében fenntartotta.³⁸

86. A német kormány által előadott értelmezés, amely eltérő következtetésekhez vezetett, szintén leszögezi, hogy az 1215/2012 rendelet 41. cikke (1) bekezdésének második mondata állapítja meg azokat az elveket, amelyeket a 44/2001 rendelet keretében alkalmaztak. Másfelől néhány szerző úgy véli, hogy az 1215/2012 rendelet e rendelkezése kodifikálja a Bíróság által a 44/2001 rendeletre vonatkozó ítélkezési gyakorlatban megállapított elveket.³⁹

87. Ennek következtében semmi sem utal arra, hogy az 1215/2012 rendelet hatálybalépése hatással lett volna a ZPO 929. §-ának (2) bekezdéséhez hasonló rendelkezések minősítésére.

88. Másodszor úgy vélem, hogy a ZPO 929. §-ának (2) bekezdéséhez hasonló nemzeti szabálynak a megkeresett tagállam szabályaként történő alkalmazásából adódó zsákutca problémája az 1215/2012 rendelet rendszerében is megjelenik. Így az 1215/2012 rendeletben bevezetett rendszer hatékony érvényesülésének megőrzésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatot kell alkalmazni.⁴⁰

37 Végül, a jogtudomány szerint az e rendelet 41. cikkének (1) bekezdésében az „azonos feltételekre” történő hivatkozás nem csak az eljáró bíróság jogának szerepéről szól, hanem a külföldi határozatokkal kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés elvét is felállítja. Lásd ebben az értelemben: Grzegorzcyk, P., „Wykonywanie w Polsce orzeczeń pochodzących z państw członkowskich Unii Europejskiej objętych reżimem automatycznej wykonalności” in: Marciniak, A. (szerk.), *Egzekucja sądowa w świetle przepisów z zakresu międzynarodowego postępowania cywilnego*, Currenda, Sopot, 2015, 142. o. Másfelől, az „azonos feltételekre” való hivatkozás megjelenik a 2201/2003 rendelet 47. cikke (2) bekezdésében is. A 2010. július 1-jei Povse ítéletben (C-211/10 PPU, EU:C:2010:400) a Bíróság megállapította, hogy ezt a hivatkozást szigorúan kell értelmezni. A Bíróság szerint ez a hivatkozás csak azokra az eljárási szabályokra vonatkozhat, amelyek alapján a végrehajtást kell lefolytatni. Ráadásul ez a hivatkozás semmilyen esetben sem szolgálhat érdemi jogalapként a szóban forgó határozatnak az elfogadását követően a körülmények megváltozása miatti megtámadására. Így az adott indoknak ugyanazon a logikán alapult, mint a ZPO 929. §-ának (2) bekezdése, ami a kérdést előterjesztő bíróság és a német kormány szerint a végrehajtásnak a körülmények esetleges megváltozása miatti megakadályozását jelenti.

38 Lásd ebben az értelemben: Cuniberti, G., Rueda, I., „European Commentaries on Private International Law”, I. kötet, *Brussels Ibis Regulation-Commentary*, Magnus, U., és Mankowski, P. (szerk.), Otto Schmidt, Köln, 2016, 846. o.; Hartley, T., *Civil Jurisdiction and Judgments in Europe. The Brussels I Regulation, the Lugano Convention, and the Hague Choice of Court Convention*, Oxford University Press, Oxford, 2017, 302. o.; Kramer, X., „Cross-Border Enforcement and the Brussels I-bis Regulation: Towards a New Balance between Mutual Trust and National Control over Fundamental Rights”, *Netherlands International Law Review*, 2013, 60(3). sz., 360. o.; Nuyts, A., „La refonte du règlement Bruxelles I”, *Revue critique de droit international privé*, 2013, 1. sz., 1. o. és azt követő oldalak, 15. pont.

39 Kramer, X., i. m., 360. o.

40 Lásd: a jelen indítvány 73–77. pontja.

89. Ezen indokok alapján úgy vélem, hogy sem a végrehajthatóvá nyilvánítás megszüntetéséből, sem az 1215/2012 rendelet 41. cikkének (1) bekezdéséből levont következtetések nem alkalmasak arra, hogy igazolják azt az elméletet, amely szerint a 44/2001 rendelet rendszerében egy olyan rendelkezés, mint a ZPO 929. §-ának (2) bekezdése, alkalmazható a külföldi határozatok németországi végrehajtásának keretében.

90. Összefoglalva, egy olyan rendelkezés, amely egyfelől nem egy külföldi határozat végrehajtására, hanem inkább e határozat végrehajthatóvá nyilvánítására irányuló eljárásra vonatkozik⁴¹, másfelől, amelynek a végrehajtás során történő alkalmazása veszélyezteti a 44/2001 rendelet rendszerének hatékony érvényesülését, nem minősül a megkeresett tagállam eljáró bírósága végrehajtásra vonatkozó jogának.⁴² E megfontolásokat nem kérdőjelezhetik meg az 1215/2012 rendelet elemzéséből levont következtetések. Ez a rendelet nem változtatott sem a megkeresett tagállam eljáró bírósága jogának alkalmazási korlátaira vonatkozó logikán, sem az ezekre vonatkozó elveken.

VI. Véggkövetkeztetés

91. Az előbbi megfontolások alapján azt javaslom, hogy a Bíróság a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést a következőképpen válaszolja meg:

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendeletet és különösen annak 38. cikke (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes a megkeresett tagállam jogának az alapügyben szereplőhöz hasonló rendelkezése, amely egy másik tagállamban hozott zár alá vételt elrendelő határozat végrehajtásának keretében határidőt ír elő a zár alá vételt elrendelő határozat végrehajtása iránti kérelem benyújtására.

41 Lásd: a jelen indítvány 33–59. pontja.

42 Lásd: a jelen indítvány 75–77. pontja.